

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUMBİLİMLERİ FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Çağatayca I	TDE403	7	2 + 0	3,0	Zorunlu
Birim Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı - Lisans (Yüz Yüze)				
Amaç	Çağatay Türkçesiyle yazılmış eserleri tanıtarak dönemin dil özellikleri hakkında öğrencileri bilgilendirmek				
Ders İçeriği	Çağatay Türkçesiyle yazılmış eserlerin ve Çağatay Türkçesinin dil bilgisinin incelenmesi, örnek metinlerin okunması				
Ders Veren	Doç. Dr. Zemire GULCALI				
Ders Kaynakları	János Eckmann, The Divan of Gadaï, Bloomington 1971, Bilâl Yücel, Bâbü'r Divanı, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1995, János Eckmann, "Çağatay Dili Örnekleri I, Nevai divanlarından parçalar", Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, cilt: IX, İstanbul 1959, s.33-64, János Eckmann, Chagatay Manual, Bloomington 1966, Agah Sırrı Levend, Ali Şir Nevai - Yaşamı, Sanatı ve Kişiliği 1 Cilt., Türk Dil Kurumu Yayınları, 1965, Agah Sırrı Levend, Ali Şir Nevai 2. Cilt - Divanlar, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1966, János Eckmann, "Çağatay Dili Hakkında Notlar", Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten, 1958, s. 155-126., János Eckmann, "Das Tschaghataisches", Philologiae Turcicae Fundamenta, Wiesbaden 1958 [Türkçesi: "Çağatayca", Tarihî Türk Şiveleri, çev. M. Akalın, Ankara, 3. Baskı, 1998: 211-245], János Eckmann, Çağatayca El Kitabı, Çev. Günay Karaağaç, İstanbul 1988, Kemal Eraslan, "Çağatay Şiiri", Türk Dili Dergisi, Türk Şiiri Özel Sayısı 11 (Divan Şiiri), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 1986: s. 564-718				

Hafta	Konu
1	Dersin genel tanıtımı, yöntem ve kaynaklar
2	Çağatay Türkçesiyle yazılmış eserler hakkında bilgi verilecek, yapılan çalışmalar tanıtılacak
3	Çağatay Türkçesinin sessel ve biçimsel özellikleri
4	Çağatay Türkçesinin biçimsel özellikleri
5	Gedai Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
6	Gedai Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
7	Gedai Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
8	Ali Şir Nevai Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
9	Ali Şir Nevai Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
10	Ali Şir Nevai Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
11	Sekkaki Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
12	Sekkaki Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
13	Sekkaki Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi
14	Sekkaki Divanı'ndan parçaların okunup incelenmesi

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	2	14
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	2	14
Ara Sınav 1		10	1
Final		12	1
Ders İş Yüğü:		78	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		3,06	

Program Çıktıları	
1	Türk edebiyatı ve edebiyat tarihi, Türk lehçeleri-alfabeleri Türkiye Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi ve yazlı (Eski ve Yeni Türk Edebiyatı) ve sözlü (anonim edebiyat, âşık edebiyatı, tekke tasavvuf edebiyatı) edebi geleneklerle ilgili ileri düzeyde, güncel teorik ve uygulamalı bilgilerine sahiptir.
2	Disiplinler arası bir farkındalıkla alanıyla ilgili akademik araştırmalar gerçekleştirir.
3	Türk Dili ve Edebiyatı Programında kullanılan ve güncel bilgileri içeren ders materyallerini, araştırma metotlarını, bilgi ve teorilerini; eğitim-öğretim, araştırma ve kamusal hizmet alanlarında uygular
4	Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemez karmaşık faaliyetlerin yürütülmesinde bireysel veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
5	Alanı ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri sosyal/kültürel/ekonomik katma değeri olan düşünceye/yaklaşım/ürüne dönüştürülmesi hususunda sorumluluk alır.
6	Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.
7	Öğrenme gereksinimlerini belirleyerek öğrenme hedefleri doğrultusunda kendisinin ve sorumluluğu altındaki kişilerin performanslarının geliştirilmesine yönelik faaliyetleri planlar ve yönetir
8	Eğitimi boyunca edindiği bilgi ve becerilerle yaşam boyu öğrenmeye yönelik bir motivasyon ve tutum geliştirir.
9	Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır.
10	Alan ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilme, düşünceleri ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır
11	Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular.
12	Alanıyla ilgili yaptığı araştırmalarda bilgi ve bilişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanır.
13	Alan ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
14	Türk kültürü, dili ve edebiyatıyla ilgili güncel problemlere bireysel çalışmaları veya bir ekibin üyesi olarak çözümler üretir ve ürettiği çözümleri alan uzmanlarla paylaşır.
15	Eleştirel düşünme, akademik yazım ve sunum konularında temel becerilere sahiptir

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14	PÇ 15
Öğrenciler, Çağatay Türkçesiyle yazılmış eserleri, bu eserler üzerinde yapılmış çalışmaları öğrenir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Öğrenciler, bu dönemin dil özellikleri hakkında bilgi edinir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çağatayca sözcüklerin yapısını çözümler duruma gelir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çağatayca'yı önceki dönemlerin dil özellikleriyle karşılaştırır	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gedai, Sekkaki, Babür ve Ali Şir Nevai'nin eserlerinden örnekler okuyarak uygulamalı olarak Çağatay Türkçesinin söz dağarcığını ve dil özelliklerini öğrenir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ortalama Değer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgi getir/355668>